DOMSTOLENS BESLUT (stora avdelningen)

den 17 mars 2005 *

I mål C-317/04,

angående en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 230 EG, som väckts den 27 juli 2004 ,

Europaparlamentet, företrätt av R. Passos och N. Lorenz, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrätt av M. Bishop och M. Giorgi Fort, båda i egenskap av ombud,

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

med stöd av:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av P. Kuijper, A. van Solinge och C. Docksey, med delgivningsadress i Luxemburg,

Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, företrätt av M. Bethell, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena P. Jann, C.W.A. Timmermans, A. Rosas och A. Borg Barthet samt domarna R. Schintgen, N. Colneric (referent), S. von Bahr, J.N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič, J. Malenovský, J. Klučka och U. Lõhmus,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter att ha hört generaladvokaten,

meddelar

Beslut

1 Europaparlamentet har i sin ansökan yrkat ogiltigförklaring av rådets beslut 2004/496/EG av den 17 maj 2004 om ingående av ett avtal mellan Europeiska gemenskapen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags behandling och överföring av passageraruppgifter till Bureau of Customs and Border Protection inom Förenta staternas Department of Homeland Security (EGT L 183, s. 83).

2 Europeiska datatillsynsmannen (nedan kallad datatillsynsmannen), företrädd av H Hijmans i egenskap av ombud, har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 21 oktober 2004, begärt att få intervenera i mål C-317/04 till stöd för parlamentets yrkanden.

3 Ansökan grundas på artikel 47.1 i, i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 2001, s. 1) och på artikel 93 i rättegångsreglerna.

4 I artikel 47.1 i förordning nr 45/2001 föreskrivs följande:

"Den europeiska datatillsynsmannen får

...

h) väcka talan i Europeiska gemenskapernas domstol på de villkor som anges i fördraget,

i) intervenera i ärenden vid Europeiska gemenskapernas domstol."

Yttranden som ingetts till domstolen

5 Datatillsynsmannen har gjort gällande att artikel 286.2 EG genomförts genom förordning nr 45/2001. Enligt artikel 286.2 EG skall Europeiska unionens råd inrätta ett oberoende övervakningsorgan som skall ansvara för att övervaka tillämpningen av gemenskapsrättsakter om skydd för enskilda när det gäller behandling av personuppgifter.

6 Datatillsynsmannen har anfört att hans uppdrag enligt förordningen även innebär att säkerställa att grundläggande fri- och rättigheter respekteras på samtliga gemenskapens politiska områden vid behandling av personuppgifter.

7 Eftersom datatillsynsmannen inte finns upptagen som en gemenskapsinstitution i förteckningen i artikel 7.1 EG kan varken denna bestämmelse eller artikel 40 i domstolens stadga utgöra rättslig grund för hans yrkande. Datatillsynsmannens intervention får därför anses grundad på artikel 47.1 i, i förordning nr 45/2001.

8 En annan tolkning av den senare bestämmelsen skulle innebära antingen att denna anses ogiltig och därmed strider mot domstolens stadga eller att datatillsynsmannens rättigheter berövas allt materiellt innehåll.

9 Enligt datatillsynsmannen begränsas hans rätt att intervenera endast av gränserna för det uppdrag som han tilldelats. Datatillsynsmannen anser i förevarande fall att tvisten gäller gemenskapsåtgärder beträffande behandling av personuppgifter och att rådet har agerat inom ramen för gemenskapens utrikespolitik. Det följer dessutom av de grunder som parlamentet har åberopat att de aktuella institutionernas handlande har en verklig, eller i alla fall förmodad, inverkan på tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, s. 31).

10 Den 24 november 2004 inkom rådet med ett skriftligt yttrande beträffande datatillsynsmannens interventionsansökan. I sitt yttrande anser rådet att begäran skall avvisas eller i andra hand ogillas.

11 Rådet har gjort gällande att artikel 47.1 i i förordning nr 45/2001, som ingår i sekundärrätten, inte kan utgöra undantag från artikel 40 i domstolens stadga. Domstolens stadga skall enligt rådets mening anses som primärrätt på samma sätt som EG-fördraget.

12 Rådet har subsidiärt gjort gällande att datatillsynsmannen inte kan anses ha något berättigat intresse av tvistens utgång i den mening som avses i artikel 40.2 i domstolens stadga. Datatillsynsmannen har i uppdrag att övervaka en gemenskapsinstitutions eller ett gemenskapsorgans behandling av personuppgifter, medan förevarande mål avser amerikanska myndigheters tillgång till passageraruppgifter som förvaras i flygbolagens bokningssystem och inte på något sätt behandlas av en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan.

13 Den 24 november 2004 inkom även parlamentet med ett skriftligt yttrande beträffande datatillsynsmannens interventionsansökan. I sitt yttrande menar parlamentet att begäran skall anses berättigad med hänsyn till datatillsynsmannens uppdrag, särskilt såsom detta beskrivs i artikel 41.2 i förordning nr 45/2001.

Prövning av interventionsansökan

14 Interventionsansökan har ingetts med stöd av artikel 47.1 i, i förordning nr 45/2001. Enligt denna artikel får datatillsynsmannen intervenera i ärenden vid Europeiska gemenskapernas domstol.

15 Bestämmelsen antogs med stöd av artikel 286.2 EG enligt vilken rådet skall inrätta ett oberoende övervakningsorgan som skall ansvara för att övervaka att gemenskapsrättsakter om skydd för enskilda när det gäller behandling av personuppgifter tillämpas på gemenskapens institutioner och organ samt övervaka den fria rörligheten för sådana uppgifter. Rådet skall vid behov anta för ändamålet relevanta bestämmelser. Rådet överskred inte sina befogenheter enligt artikel 286.2 EG då det antog artikel 47.1 i, i förordning nr 45/2001, eftersom åtgärden syftar till att säkerställa denna fördragsbestämmelses ändamålsenliga verkan.

16 Datatillsynsmannens rätt att intervenera begränsas, såsom han själv påpekat, av gränserna för det uppdrag han tilldelats.

17 Det faktum att förevarande mål rör en lagstiftningsåtgärd beträffande flygbolags behandling av personuppgifter innebär emellertid inte att det rör en situation som inte omfattas av datatillsynsmannens uppdrag.

18 Enligt artikel 41.2 andra stycket i förordning nr 45/2001 skall nämligen datatillsynsmannen ha i uppdrag att övervaka och garantera tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning och andra gemenskapsrättsakter om skyddet för fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter då en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan behandlar personuppgifter, men skall även ge råd till gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen i alla frågor som rör behandling av personuppgifter. Denna rådgivande funktion avser inte enbart behandling av personuppgifter som görs av dessa institutioner och organ. För detta ändamål skall den europeiska datatillsynsmannen fullgöra de uppgifter som avses i artikel 46 i nämnda förordning och utöva de befogenheter han tilldelats enligt artikel 47 i samma förordning.

19 Av vad ovan anförts följer att datatillsynsmannens interventionsansökan skall bifallas.

Rättegångskostnader

20 Eftersom datatillsynsmannens interventionsansökan har bifallits kommer beslut om rättegångskostnader för denna intervention att meddelas senare.

På dessa grunder fattar domstolen (stora avdelningen) följande beslut:

1) Europeiska datatillsynsmannen tillåts att intervenera i mål C-317/04 till stöd för Europaparlamentets yrkanden.

2) Domstolen kommer att fastställa en frist för europeiska datatillsynsmannen att utveckla grunderna för sina yrkanden.

3) En kopia av samtliga rättegångshandlingar kommer att tillställas europeiska datatillsynsmannen genom justitiesekreterarens försorg.

4) Beslut om rättegångskostnader till följd av europeiska datatillsynsmannens intervention kommer att meddelas senare.

Underskrifter